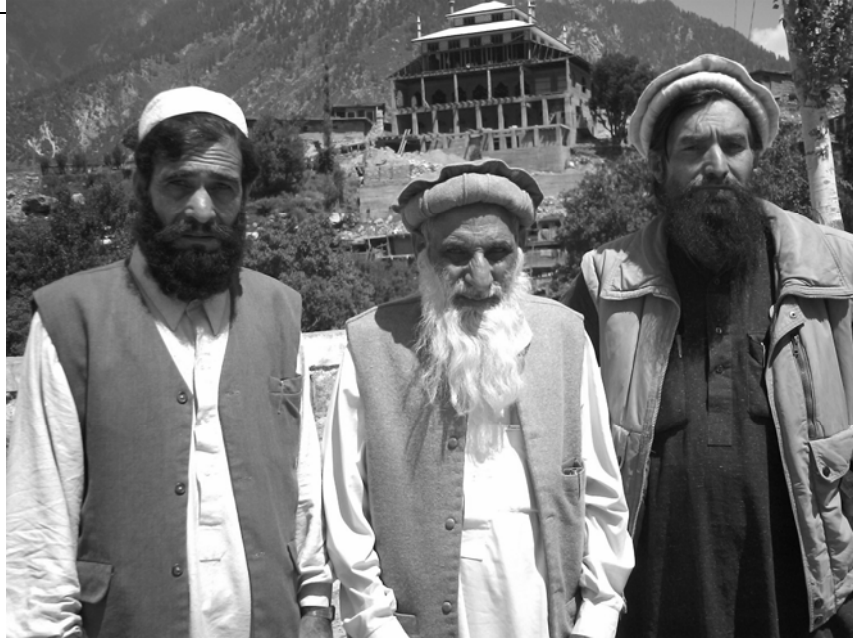

2007

شماره نمبر 18

kcs_kalam@yahoo.com

	()		
	()		
	()		

http://www.geocities.com/kcs_kalam

0946-830753

جرگہ

گاؤری قوم آن رسم، رواج آن گان آن ناخ جرگہ. این علاقہ ہون نیار وخ آئی یغستان آس. کآن علاقاً مئی حکومتاں عمل دخل نہ ہو تے تہیں علاقاً مئی عدالت تے قچری نہ آشیں. تہیں علاقاً آن گان گان فیصلاً جرگاً کرآں. مومن علاقہ کآن واخہ این بام دہ سواتاں باچا آ تو کیر تے پھری کوستان دیر آن نواب آ تو کیر. امی علاقاً حکومت آن پنجا مئی یائی. پرہ حکومت آ پا اسوں این رسم رواج آن احترام کیر. حکومت تانی کار این کیر پا این قوم آن پناں بال سہ جرگاً کرینش. تے این قوم تانی مسلا پا سوا جرگاً دہ سمانش.

جرگہ آن فائدہ تمام دُنائی آ قبولوت. جرگہ آن فیصلہ قچری آن فیصلاً ما پا ران تے جنگ، جدل ما تھی زیر چند زیات ران. اینیں کیر اقوام متحدہ پا چاجنت، سلامتی کونسل پا چاجنت. امی دوا اِدَاراً دُنائی مئی فوجی حل آن خلاف چاجنت. تانی منشور ما خلاف تے کش کآن زورول آن دبدبا مئی یا غلط فیصلہ بوجاگ جُدا مسلہ تھو. لکہ آج کل دُنائی مئی ہوانت تہ. این وخ مئی سلامتی کونسل تے اقوام متحدہ دباؤ مئی یا غلط فیصلاً کُرت. پرہ خو بھیدہ کومی تأس کہ لال نہ من بانٹ. ہیکور مئی ی تمام دُنائی تام رہ لعنت مینت.

آ توشی وخ پھرماں مومن دُوی قومونہ آن آک دی سہ اختلافات یاش. دوی دیش تھی فالتو بد معیشی پش. این غلط قدم آن گنوگ دہ کالمی تے ایتریٹی جوؤ آگ دی آن خلاف خونریزی آن سوچ کروشت. این دورآن مئی مومن بحرین آن جوؤ آ جرگہ شروع کیر. تسال لا کئی نتیجہ نہ نکاش تن مئی مومن دیر آن جوؤ آ شید لید. تامہ تانی کارونہ چھورو. تھل تھی تے کھلکوٹ تھی تے کینو لام تھی بار گان جرگہ یائی. تامہ ہیما تانی امی جوؤ خونریزی ما رٹو. تے اسوں اصلی اختیلیفی مسلہ این کیر روز آن لنگاگ ناٹہ کیر. آرو مہ دوبارہ یا تھوں این مسلہ لآسانت. موٹو پھری کوستان آن مشران رہ پا امتحان تھو اُون اوم انصاف آن فیصلہ کربانت کو نہ تے این کوستان آن مشران رہ پا امتحان تھو اُون اوم آگ دی آن تے جرگاً آن احترام کربانت کو نہ؟ خدائی پاک مومن سوا این امتحان مئی پاس کرگ.... آمین.

لومائی این چالیکی

چُنڈیل : شاہ نواز شانی، صالح آباد، اُتروڑ

کہ پیشنت؟ وو نمازیں ٹیم تھی۔ کُکور واپس تأس کہ ارو آ کُچور موں مُکہ تیز روان تھو۔ ائی پھاج تے لَامُو جمّا سہ نماز گری۔ لومایہ کیں ٹیمہ کُچوراں نام بود تے تن رو رو تانی کھور اُبوٹا زنگِلاں بام کہ ڈاُبوشیت۔ کُکور کہ بیلا واگاں موقع میلا بُو۔ تن تم تھی ٹوپہ دا درین کہ ووس۔ لومائی کہ ارو حصار بو ٹیم بیت جمّا سہ نماز گری۔ چالیک لومائی آ بچوگ بچوگ مئی تأس کہ ارو تھہ نماز کرا میں تہ ابدأس دام پھوٹت۔

آج بھی مکہ گویان زومانان آ قصہ یادہ یائی۔ ارو آ لومائی اش۔ سہ بار وخت کُکور پتہ نکاگیل آس۔ آ دوس سہ آ باغ شی روان آس تے پردمو تم راکہ آ کُکور بیال تھو۔ ائی سوچ مئی گئی اُون یہ ایں کُکور کہ جوڑ دہ کہم۔ ان مائی کہ کُکورہ بانگ دت۔ لومائی تأس کہ ارو تئی بانگ دت وو دُوا نماز کری۔ کُکورہ ایں جولاک بیجی بار بیو۔ عزتوں لایاق جوؤ ایں جولاک تہ سوئی کہ مالوم اُون کہ ٹیمہ کُکور بیو تے ائی تانی ماٹ رات کا بابام کہ چھٹاں۔ لومائی تأس کہ ارو کہ بابام

مالیں تے اولادیں محبت

چُنڈیل : ماسٹر عبدالغفار، شہو، کالام

حد تھی مین کہ نہ چوگ تہ۔ کہ چری ایچھلہ ہو تہ تے انسانیں تھیں مینس سکہ ویلی اسیں کیر دُشمنی چاجنت۔ ایں وجادہ اسوں خوشحال کروگیں کیر انسان خدائیں نافرمانی کراں۔ ایں نیں کیر ایں حکم دیت اُون آم ما اپان بچ کراں۔ ایں چھلہ انسانان دُشمن شیطان پا اسوں محبتاں وجا دہ انسان حقیں پن ما گراں۔

لہذا بی بی تے بچی ایں محبتاں پا اعتدال ما زیات مُوکرا تے آم پا اللہ پاکیں محبتاں تابع کرا۔ دُنایاں دستور پا ایں اُون امیں رشتا یعنی اولاد تے بی بی ایں محبت انسان رہ ایں

سورة تغابن مئی اللہ پاکان ارشاد تھو۔

اے ایمان والے! تمہوں بی بی تے تھوں اولاد تھوں دشمن تھو آم ما اپان بچ کراں۔

ائی بار غیر معمولی انداز تھو اوں انسان عام چور دہ ایں جانان اُون میں بی بی تے اولاد مان خیرخواہ تھو۔ ایں خیال آ حدائی کہ صحیح پا تھو۔ تی تھی اُون اولاد اللہ پاکیں رحمت تے بی بی اللہ پاکیں نعمت۔ لیکن آ اعتبار دہ آم ما کہ انسانیں کیر خطرہ پا موجود تھو۔ تھیں خطرہ ایں اُون بی بیانیں تی اولادیں کیں محبت اللہ پاکہ انسانان ہعکور وا تلیت تہ ایں محبتاں وجا دہ انسان

کہ ہاں گان تعلیم پشاجنت اوں بیوی بچی تھوں کیر خطرہ آس ما اپان بچ کرا۔ این چہلہ نہ ہوگ کو تہہ اسوں محبت ماکہ اللہ پاکیں نافرمانی کرگ تہہ۔ پرہ این چہلہ پا نہ ہوگ کو تہہ ام سہ دشمناناں سلوک کرگ تہہ یا این چہلہ نہ ہوگ کو تہہما تاثریدار چاجگ تہہ۔ یاد ساتا تانی اہلخانا سہ محبات تہہ شفقات ضروری تہہو۔ دی بامہ قران ماکہ اللہ پاک ارو تہوں مال دنیاں ڈول ڈال تہہو۔ انسان این منان ارو این دنائ میں تہہی تہہ تن رہ فخر پا کراں تہہ تسان ہاں خیال پا کا سمبال پا کراں۔ پرہ حقیقات این نوں کان وخت رہ انسانہ آس میٰ نصرف کیر تہہ خدائیں پن میٰ خرچ کیر تہہ تہہیں مال این انسانیں ہی۔ باقی مال اسپن نہ اسان وارثانیں . کھیکی اسپن ایچ بند ہی تہہ تہہ این مال تام کہ بدال ہوگ۔

چہلہ غالب ہویں اوں انسان تانی ذاتیں نفی کراں۔ تانی ارام ام رہ قربان کراں بعض موقا رہ تہہ جولانگ این حد کہ پھشان اوں این انسان خدائ پاکان احکامات ٹنگاں پوت وا تلان۔ حلالاں تہہ حراماں پروا نہ کراں۔ اولاداں کوچر، رہائشیں تہہ تعلیمیں کیر کہ جائز اسباب نہ ہو تہہ تہہ ناجائز زریعا دہ روپی تہہ پانس حاصل کروگیں کیر کوشش کراں۔ حال این نوں این کان طرزعمل تہہوتہ بار کم عقل توب تہہو۔ دی این کیر تانی آخرات تباہ کروگ کیں عقل مندی تہہی۔ حضور (ص) آں ارشاد تہہو ارو بدنصیب تہہیں مانوج اوں سہ دی این خوشیلی این کیر تانی آخرات تباہ کرنٹ۔ قران ماکہ دی ہاں ارشاد تہہو ارو گن معاف کیر تہہ تہہہ بگیشو تہہ تہہ اللہ پا معاف کروگان تہہہ بگیشوگان مالک۔

یاد ساتا اوں ابامہ این منو ارو تہوں بی بی تہہ اولاد تہوں دشمن تہہو۔ لیکن دی بامہ این تعلیم دیت اوں معاف کرا بگیشا اللہ معاف کروگ والہ تہہ مہربان۔ اصل کہ ایما انسان

نیل زم آن بنگارہ

چنڑیل:۔ صفت گل، فیلو لام، کینولام

دوست ڈا کرنش۔ پتکہ نوٹوش تہہ امی ناچیرال می گن ایسال گیش او ہاوا ای نہ کیش تہہ تسان چیشو تالیچ، سو، آن تلی چور پنج ہس بسین ٹیس پاچا لونڈار می گنڑی پنیر بچنش۔ عملی چیش این ٹیس سوو ما بری آشینش۔ این الو گلہ ہاں کال سور جیم

میچوک زمانہ غالباً ۱۹۲۵ می موں دادو قصہ کرنش اوں کینور داس ڈوم ڈا ہو دو دو ڈوم ملی آ زم رہ ناچیرہ بچنش ڈنڑکہ تہہ سونائ دامیں۔ کال میش آ شرہ تلوش تہہ سہ ووی قائم کہ گو میری گیل کرنش۔ شرہ این پت ماریں دوآ سیت ناچیری این آس درال ای یار

کہ تے چچ کہ گیل دیانش. مکہ پا ا جُوک
 تے حلال کھیر آں کٹر دیت یہ پتکہ نوٹو.
 ڈیلاں وزیر یہ تیتھی رینگن مکہ لنگیل
 عمر بینت یادہ
 سہ پتکہ بیٹش رب آں نظر لنگوٹ این صورت
 آں ماس ہوش.

آں بیش تھی پھرکہ ہوانش. دُور تھی لخنہ
 کھلکوٹ آں تے تھل آں لغڑان یا اسوں پنتوٹ
 آں جشن آں نینار کہ نیش. موٹو کاں اسکول
 چات این سکول آں بھاگ رہ خلق جمع ہو
 ناچیرال کوٹھارنش. ام پھاش تے ڈنڑکہ تے
 سونایہ دیانش. جاتک ڈیسہ دا رو مننش. این
 مجالس جیمہ شروع آشینش تے دی دوسہ ای
 گن ناچیر کیش تے تم گو حلال کا تئی قام

کُچور موں خدایہ لاساگ

چُنڑیل: . محب الحق، لاموتی، دیر

کُچور موں کھوگ. مہ اپون سہ بٹ گن.
 ڈیکیر کہ نیار ہو تے ماں سیت ا لاث کیر.
 میں لاث بید تے گاں گاں لہ کُچور یاگ.
 ئی مُوک تھی موں چاپار کیر. مہ بٹہ دت
 پرہ کُچور آں پروہ نہ آش. چمین پا آش.
 موں سیت پچھیلو. تسان کوچر چمینہ ابہ
 ہو. مئی تاس رات کیر. کُچور ا دیگیروں
 موں رہ پھریکہ دت. زوگ چاجن. ڈیکیر
 تھی مانوج نیکس. مئی لاث کیر تامہ میں
 لاث پویونی لپیندہ یاگ. کُچور کھڑاگ.
 مئی تے موں سیت تھیرہ گشی ڈیکیر شی
 لنگاگ. شکر اللہ آں نام رہ اُون تونی فضل
 دہ موں کُچور ما لاساگ.

دموک وخال جولاک. ماں کٹو بانالہ آش.
 مکہ شید ویس. ارو چھاں دُو کٹو، آک گو
 آک گائے چھار پت. مئی اپونسہ ا سیت گی
 بانال رہ گا. مہ چیرہ شیٹ تھی نیکس.
 بچوگ رہ آگہ یاگال آش. تلو تلو اُون
 نیموشوم نیار ہو. ناخاپہ آگہ اُون موچوگ
 شروع ہو. پرہ مہ تلوگ نہ چھورُو. ماں
 کوچر زرن ہو تھوس تھی کہ کھور آئی اُون
 نُچروگ نت. اباکہ مہ نیموشوم آں نماز
 مُچوگ رہ کیر. نیمازہ پت مہ دیگیراں روون
 ہو. انچوک شروع ہی. مہ پن نہ پشوگ
 نت. تھکو پا مہ پاچ نہ ہو. کون چھور
 ہونش. کون ایتھینش. دیت دیت اُون مہ
 ہونول کہ نیار ہو. پرہ بید این آش اُون

ٹیجاگ ہوگال کاک

چُنڑیل: . امیر نواب، مثلتان

او نہ لد. آخریہ ان ا با اوئیں ا چا ٹئی لیج. او چائیاں
 ٹوپہ آش. ان او کہ پھنویگیں بار کوشش کیر پرہ

گرمیاں موسم آش. ا دوس ا کاک بار ٹیجاگ
 ہوش. ان اوئیں کیر بار ہن پھر کہ منڈہ کیر. لیکن

ہوگال کاکہ دمیل ڈھیرہ او پوگ۔ تھوکو ی شینش
دأ تئی کہ گا۔

ناکام بو۔ آخرہ اسپن ذھن می ا سوچ یائی او
لوک لوک بٹ ٹینڈ دہ رأت کا تلم۔ ان این کار
شروع کیر۔ آخرہ او چاٹیاں کنڑ کہ اوکس۔ ٹیچاگ

بی

تاثرات: سعید روشن، گلبرگ، اتروڑ

کِشکن منو ارو یئی کنا؟

سمندر ا منو: یئی این چھلیں ا ہستی اُون سہ تانی اولاد این لاکھونہ راز تانی حکوکور می
بلیں۔

اگا منو: یئی این چھلاں ا پھونڑ اُون تن میکہ برہ قسم آن رانگ آشان۔

زمیندار ا منو: یئی باغ آن این چھلاں پھونڑ اُون تسیں تھیر دہ رینار می کہ اضافہ ہواں۔

شاعرہ منو: یئی این چھلیں ا غزل اُون سہ بار بوجوگ والا آن حکوکور میکہ وین۔

آلادہ منو: یئی این چھلیں ا کہانی اُون سہ برہ حکوکور رہ قربان آشین۔

حضور (ص) ا منو: یئی این چھلیں گین ا ہستی اُون تسال کھور آن توپھر جنات تھی۔

اللہ پاک آن فرمان تھو: یئی ماں مک تھی ا قیمتی تحفہ تھو می تاس تانی مخلوق کہ

دیت۔

لال مسجد (دویام حصہ)

چٹریل: گل رحمان، آسان، کالام

رہ تھا کہ صرف خاص خاص واقعات
چٹرم۔

۱. غازی برادران سہ حکومت آن اولاد
اختلاف جنوبی ترے شمالی وزیرستان رہ
حماً تھی شروع بوش۔ مولانا عبدالرشید
غازی آ تھیں وخ می فتوہ جاری کیش۔
ارو "وانا" می کین قوم مرینت تام شہیدان
ترے کاں فوجیان مرنت توم ی بس پیکاً
مردار ہوانت۔ ترے تن این پا منو اُون
حکومت سہ کوم جنگنت تام غیزیان۔

می تھا سہ واعده کیش اُون یہ لال
مسجد آن پورہ تاریخ صحیح حوالاً ا
سماں قسط وار تھا کہ چٹرم۔ افسوس این
تھو اُون گاوری رسالہ ما می ا چھاٹ
چاپ ہوانت۔ ترے ان می صرف چور پال
تھو۔ سو ا اچ صفحاً می مون علاقاً آن
دی دی جوو آن مضمونونہ کہ پا بھاگ
داجنت۔ اینیں کیر می فیصلہ کیت اُون یہ
این باراً می سوا تفصیل نہ چٹرم۔ این وخ

آم فوراً ڈنگاگ نہ ترے مہ آم ڈنگانت۔ کیں
 ساتھ سی ڈی اے آ جُمیت ڈنگرے تن
 تھی قرآن پاک آن نسخاً پا گروگہ نہ
 چھورو۔ حُکومت آن این کار دہ تمام
 اُطن می احتجاج بُو۔ پرہ حُکومت آ تانی
 اراداً ما واپس ہوگ نہ قبولو۔ ان می جامعہ
 حفصہ این طالبان لیکٹیئر آ احتجاجی طور
 دہ آ سرکیری لائبریری رہ قبضہ کیر۔ ترے
 این مُطالبہ کیر ارو سی ڈی اے تانی تھیر
 دہ ڈنگاگیل سات جُمیت فوراً دوبارہ
 تعمیر کردہ۔ ترے کیں چوئی پیش جُمیت
 آن ڈنگاگ این کیر نوٹس دیت آس واپس
 گین دہ۔

آک تہ این فتوآ دہ حُکومت بآر خفہ بی
 تیتھی اوں این جُمات ترے مدرسہ حکومت
 آن جائداد می چاگال آس ترے اسان اوال
 تھی خطیب پا حُکومت اپنا برداشت
 کرینش۔

۲۔ حُکومت سہ اختلاف این دوپام سباب
 این یے اوں اسلام آباد می سی ڈی اے
 منی آ ادارہ تھو۔ حکومت آ تأس کہ این
 کار حوالہ کیر ارو خُڑک آن سیئت پھر
 کیں جُمیت تھی تام سوآ ڈنگاگ۔ سی
 ڈی اے آ تانی کار شروع کیر۔ قوم آ
 شید پا نہ لید ترے اسلام آباد می سات
 جُمیت شہید ہی ترے چوئی پیش ما زیات
 جُمیت کہ ترے مدرساً کہ نوٹس دت۔ ارو

جِب سہ مینہ

قاری باچا خان، حاجی شی، تھل

ضروری تھی۔ آت آ باد یہ تانی استاز کرے
 گا۔ یہ چوئی تأس سہ میلا بُو۔ سہ مکہ
 ارو قاری صاب یہ تہ چکر این کیر یات۔
 مٹو ریجا رہ جاز آن بانال رہ بچجنت۔
 می تأس کہ منو یہ مرو ریتہ ترے لیدہ مٹو
 خلق آن تانی جِب آن بآرا می آ پروگرام
 تھو۔ یہ تہ تأس چھیری تھی سہ جاز آن
 بانال رہ نہ یابنت۔ تُو ای خفہ نہ ہو۔ سہ
 مٹو بآر ران استاز دروش۔ می تأس سہ

موجودہ ما آن اجام تاریخ راکہ چکدرآ
 تھی میں شیکہ دُو چچ اوکاش۔ تامہ میں
 شیٹہ سات دوس گرو۔ آ دوس می شید
 بی آرو مٹو میچوک آ استاز تسان نام
 عنایت اللہ آس، سہ سوات تھی یات۔ یہ
 تسان ملاقات این کیر لام پھر گا۔ پن دہ
 جلال استاز میلا بُو۔ سہ مکہ ارو این ما
 آن پانجام ترے شورام تاریخ رہ آ ورکشاپ
 تھو۔ تأس می سورآ استازان این شرکت

سہ اختر گل استاز این شیئہ تھو۔ جب آں
مینہ این کیر می تانی ٹی کالان استاز
اپان سہ چہورو۔ سہ ریجا رہ سوات پھر
بچنت۔ این نیں کیر یہ آج جب آں
پروگرام می شامل نہ ہوبانت۔ این چٹروگ
این مطالب این نوں میں تانی جب سہ
بار مینہ تھو۔

تقریباً لہ کال سوات شموزو می ڈبہ جُمیتہ
گروش۔ سہ کوسٹان پھر اولین دیر چکدرآ
تھی یاش۔ لیکن میں تانی جب سہ اتیک
مینہ آشو اوں یہ جب این کیر تانی استاز
سہ پا نہ گا۔ لنگیل رات می تأس کہ
ٹیلیفون کیر سہ ارو یہ تہ ریجا رہ بچنت
این نیں کیر آج می تأس کہ دعوات دیت

جواب دآ

عبدالعلی، کالام

ماکہ مولانا عبدالحق مانکرالی صاب آ کتیک سوالات لاڑات ارو اسان
جواب دآ۔

مہ تہ تسان جواب نہ جاننت۔ مہ تتھیں سوالات قسط وار رسالآ می شائع
گرننت۔ تہہ ماکہ اسوں جواب دآ۔ لکہ ٹھیک جواب دیت تہ مہ تأس
تھوں نام سہ رسالآ می شائع گری۔ سوالات تہہ داگال تھو۔

۱. پیخور آں خار ابتدا تھی کن چات؟ .

۲. ہندوستان می ڈھل آں خار کن چات آس کہ ڈھلی کا مننت؟.

۳. شہباز گڑہ کن تباہ کیش؟ .

۴. قضاگٹ کہ قضاگٹ کہ وجا دہ منوت؟.

۵. کالام سوا بیوں ما بغیر دریاب آس کن چہورات؟